

1 d'octubre 2017 – Referèndum amb obstacles

written by Daniela Strauß | 15 de desembre de 2017

El primer cap de setmana de tardor es van planificar i dur a terme jornades de portes obertes, festes de tardor i altres activitats semblants a dotzenes d'escoles arreu de Catalunya, segons aquest lema: "Amb les pedres que et posen al camí pots construir un pont".

Tot va ser organitzat pels consells de pares i mares i amb el ple suport de la població.

Els ciutadans de Catalunya se les havien empescat totes per allunyar les pedres del camí i fer possible el referèndum per la independència el primer d'octubre.

A petició del govern espanyol sota la presidència de Mariano Rajoy, el referèndum havia estat declarat il·legal pel tribunal constitucional. La policia catalana, els Mossos d'Esquadra, havien rebut l'ordre judicial de tancar i precintat els col·legis electorals el diumenge al matí.

El Major dels Mossos, Josep Lluís Trapero, havia declarat, per tant, que l'ordre judicial es referia a l'interior dels edificis i havia donat instruccions d'evitar l'ús de la violència i que al complir amb l'ordre judicial, s'havia de procedir amb moderació i de forma pacífica, ja que s'esperava que hi hauria resistència passiva per part de la ciutadania.

Una escletxa que els enginyosos catalans van saber aprofitar. El seu "pont" al referèndum: des de la tarda del divendres, en acabar la jornada lectiva, fins al diumenge al matí poc abans de les nou, es van programar les activitats més diverses per a totes les edats, tant de dia com de nit, per evitar d'aquesta manera el tancament de les escoles –i així també dels col·legis electorals.

Vine a la ruta de la democràcia!

“Vine a la ruta de la democràcia!” Amb aquest eslògan es va fer una crida a Canet de Mar per omplir d’activitats durant 24 hores les tres escoles que el diumenge esdevindrien col·legis electorals. *El Palauet* és una escola bressol per a nens i nenes fins als tres anys. Aquest cap de setmana es pot aprendre a fer una truita de patates. El programa d’activitats també inclou cursos de Ioga, de Pilates i de dibuix.

Jo arribo el dissabte cap al tard. He portat el joc *Els colons de Catan* i sobretot apporto el meu temps, com tants i tants veïns, pares, avis, joves i nens. Hi estan representats tots els grups d’edat, per defensar amb la mera presència i de forma pacífica un dels drets fonamentals de la democràcia: el dret a la lliure expressió.

L’ambient és alegre i festiu. Molts nens juguen al pati, els adults xerren, prenent pastes i cafè. D’altres estan asseguts a les taules, tant a dins com a fora, i passen el temps amb jocs de taula acompanyats de música suau.

Més tard hi ha un sopar compartit. Així passem la tarda i el vespre sense incidents importants.

Tal com ja s’havia fet la nit del divendres al dissabte, s’organitza la pernoctació aquesta nit a les escoles per mantenir les posicions. Abans hi ha una reunió per parlar de la situació. L’ambient ha canviat, la situació és més seriosa i més tensa, s’acosta el primer d’octubre, el dia del referèndum declarat il·legal. Es discuteix el procediment a seguir. Només els adults s’han de quedar a passar la nit. Es limita a vint el nombre de persones que es quedaran a dormir a l’escola i es donen indicacions sobre com s’ha d’actuar: res d’alcohol, res de música sorollosa, intercanvi de números de telèfon –només per si de cas, per si vingués la policia i per si els que passen la nit necessitessin ràpidament un suport o ajuda ... per a què? Això no ho sap ningú del cert. Ningú no sap com reaccionarà finalment la policia catalana, els Mossos d’Esquadra.

Una última partida de cartes i me’n torno a casa per dormir unes poques hores.

Activ
itats
del
cap
de
setma
na a
l'esc
ola
El
Palau
et

Som gent pacífica – 1r d'octubre a Canet de Mar

5.00 hores

Equipats amb escombres i draps de neteja, els voluntaris matiners es reuneixen per recollir la brossa en una “netejada popular”. Fins a l'arribada dels equips electorals han d'haver desaparegut tots els rastres de les festes de tardor. I de pas el col·legi segueix ocupat.

Així es maten dos pardals d'un sol tret. A les sis del matí la policia catalana ha de tancar tots els espais electorals arreu del territori.

Per evitar el tancament, s'ha fet una crida a presentar-se a les cinc del matí davant dels col·legis electorals i formar cues. El lema del dia: “Tothom a les escoles! Per votar i per protegir-les!” L'estratègia: Junts som forts! Un gran nombre de persones esperant pacíficament impedeix amb la seva mera presència el tancament de les escoles.

Durant els últims dies i ara repetint-ho contínuament, sona el lema bàsic dels catalans: “Som gent pacífica!”, actuem amb calma i amb tranquil·litat. Es tracta de fer possible que els ciutadans tinguin accés als col·legis electorals i de permetre

així una votació democràtica.

Plou. L'estat d'ànim sembla apagat, expectant. A l'ambient s'hi respira una certa tensió. Com reaccionarà la policia? Quan arribaran els equips electorals, quan arribaran les urnes? Però també es nota una certa sensació d'expectativa il·lusionada. "Votarem!"

La comunicació funciona a través de diversos grups de whatsapp, tant de persones particulars com de locals i d'arreu del país. Es repeteixen les crides: "Es necessita gent per protegir les escoles". I segueixen les llistes amb les escoles que en aquest moment no tenen prou persones.

Fent cua de matinada

7.20 hores

Finalment apareixen dos policies del cos dels Mossos d'Esquadra. Inspeccionen la situació i fan guàrdia durant una estona davant de la porta. Al final es retiren. Una gran ovació. Respirem alleujats.

Mentrestant s'està treballant diligentment per deixar l'escola més brillant que una patena. L'activitat ajuda a dissipar els pensaments de temor.

8.00 hores

Com a reacció al tancament d'alguns col·legis electorals per part del govern espanyol, la Generalitat de Catalunya ha ideat un sistema de vot universal, que permet que tothom amb dret a votar pugui depositar el seu vot en qualsevol col·legi

electoral de Catalunya. Totes les meses electorals tindran accés per mitjà d'internet al cens d'habitants. Introduint el número del carnet d'identitat s'assegura que tothom voti una sola vegada.

Ara hi ha moviment entre la gent. De manera gairebé inadvertida i molt discreta s'entra una urna al col·legi. La mesa electoral es constitueix d'entre les persones que estan esperant gairebé com per casualitat. Fins a l'últim moment s'ha mantingut en secret qui serien el president i els adjunts de la mesa. Tots els preparatius per al referèndum s'havien fet d'amagat i en secret. Les urnes i les paperetes s'han mantingut ocultes fins a l'últim moment.

La brigada de neteja aparca les escombres i s'incorpora a la fila davant de l'entrada.

Les urnes han arribat!

9.00 hores

Amb deu minuts de retard s'obre l'escola *El Palauet*, el col·legi electoral d'avui. A l'entrada s'espera una senyora gran asseguda en una cadira –nascuda el 1918! Amb els ulls brillants entra al col·legi i és la primera a votar. Llàgrimes d'emoció, hi ha aplaudiments. Ha votat! Il·lusió entre els qui esperen amb el document d'identitat i la papereta a la mà. Gairebé ja hi són... i llavors s'atura tot. S'ha interromput la connexió amb internet. La Guàrdia Civil ha bloquejat tot el sistema informàtic relacionat amb el referèndum.

Gairebé simultàniament arriben les primeres notícies esfereïdores del dia. La policia antidisturbis espanyola ha

arribat per confiscar les urnes i tancar més col·legis. Procedeixen amb brutalitat. Veiem fotografies i vídeos de les forces d'assalt amb uniformes negres que avancen en formació amenaçadora sobre les persones que estan esperant davant els col·legis electorals. Fan servir les porres amb contundència. Veiem imatges de persones ferides. Tothom està trasbalsat. Polícies emmascarats que peguen ciutadans pacífics i persones grans, que els treuen violentament del pas i els arrossegueu per terra. Amb això no hi havia comptat ningú. Tot i la consternació i la por domina un altre sentiment: "Endavant". No deixarem que ens prenguin el nostre dret. "Votarem!" L'informàtic de la mesa electoral intenta desesperadament de posar en marxa el sistema bloquejat.

11.30 hores

Amb el telèfon mòbil accedeix finalment al cens d'habitants i es pot seguir amb la votació. Tot és molt lent, perquè s'han d'introduir les dades amb el teclat del mòbil i això és molt laboriós. Però tothom s'espera amb paciència. Avui és el dia d'anar a votar i res més no té importància. Tothom té temps. I sobretot també és important la presència de la gent. Davant de la porta i a la vorera s'hi han anat reunint unes 500 persones. Algunes han portat taules i cadires de càmping. S'ha bloquejat el carrer amb cotxes particulars.

13.00 hores

Faig una volta pel poble. Davant d'un altre col·legi electoral, el centre cultural local anomenat *El Centru*, se'm mostra una imatge semblant. Centenars de persones obstrueixen els carrerons estrets del nucli antic. Han tret els bancs de l'església més propera i bloquegen els carrers.

A la porta d'entrada s'hi han col·locat membres del Cos de Bombers

En aquest espai de temps un parell de bombers uniformats s'han plantat davant de l'entrada del *Palauet*.

Mentrestant les imatges de l'acció violenta de la Guardi Civil han fet la volta al món. Mitjans internacionals informen al moment sobre els esdeveniments. En intervals regulars segueixen circulant les crides a mantenir-se pacients, a venir als col·legis electorals i a quedar-s'hi, per protegir les escoles i les urnes i al final del dia també el recompte de vots: una crida a la resistència pacífica.

13.45 hores

S'ha pogut desbloquejar el sistema informàtic –es torna a tenir connexió a internet. Ara es pot votar a les tres meses, de forma reglamentària per ordinador. La fila de les persones que esperen es posa en moviment. Molts hi són des de la primera hora del matí. Per això són grans l'alegria i l'alleujament. Ha arribat finalment el gran moment que tothom ha esperat amb ànsia durant tant de temps. Encara que ara s'avança de forma constant, es mantenen les portes tancades i únicament s'obren si és necessari, de manera que sempre hi ha només unes 50 persones a dins de l'edifici. Una mesura de precaució.

Sempre es repeteixen els aplaudiments. S'ovaciona sobretot a la gent gran. Llàgrimes d'alegria, abraçades, rialles alleujades, fotos davant de l'urna amb la papereta a la mà.

Moments emocionants. “He votat!”.

Però l'estat d'ànim segueix sent extremadament tens entre els responsables. L'equip electoral no es concedeix cap moment de descans, cap respir. La votació es porta endavant amb una certa urgència. Tots pensen en les imatges i els últims esdeveniments i tothom ho sap: això es pot acabar en qualsevol moment.

14.45 hores

Es tanca la primera de les tres meses i es porta l'urna plena de paperetes a una habitació contigua. Cal assegurar els vots ja dipositats amb la màxima prioritat. Alguns membres de l'equip electoral estan visiblement nerviosos. Al llarg del dia han arribat més notícies esfereïdores. Però de moment a Canet de Mar tot es manté tranquil.

A les dues meses restants la votació segueix amb rapidesa, amb tranquil·litat i aplom.

16.00 hores

I ara l'equip electoral rep la notícia temuda: “La Guardia Civil és a Canet de Mar!” Un missatge fals, com s'evidenciarà més endavant. Però en aquest moment, dins del col·legi, això no ho pot saber ningú. Ràpidament s'estén un cert pànic. Hi ha por. Tothom pensa en les imatges del dia. Ara s'ha d'actuar amb rapidesa i audàcia. Després d'un curt intercanvi d'opinions l'equip electoral decideix tancar l'escola immediatament. No pot haver-hi més actes de violència. Els últims electors encara poden dipositar els seus vots, després s'endreça tot ràpidament. Les urnes amb un total de 600 vots emesos aproximadament estan guardades a l'habitació contigua. Mentrestant s'informa les persones que s'estan esperant. Ara tothom a fora i a tancar les portes. Per un moment hi ha desconcert i una certa confusió –per on hem de sortir?, per la porta del davant o del darrere?–. Finalment abandono l'edifici junt amb els membres de la mesa per la porta del darrere. I ara cal assegurar les urnes. Però on és la clau de la reixa de

la sortida posterior? Amb l'agitació del moment ningú no troba la clau correcta. Sense pensar-s'ho dues vegades un membre de la mesa salta per sobre de la reixa. A l'altre costat ja s'espera un cotxe amb el portaequipatge obert. Es col·loca la primera urna. Immediatament arriba algú corrent amb la segona urna i la llença per sobre la reixa d'uns 2 metres al seu col·lega a l'altre costat. La tercera urna també es transporta de la mateixa manera al portaequipatge i es tapa ràpidament amb una manta. I endavant...

Mentrestant m'estic al pati i observo com paralitzada tots els esdeveniments.

Tota l'acció només ha durat uns pocs moments i tinc la impressió d'haver estat testimoni del rodatge d'una pel·lícula... Els altres voluntaris electorals arriben amb els ulls humits, llàgrimes de decepció i frustració. "Encara no he votat!"

Però no hi ha temps per la tranquil·litat o un respir. Tothom té al cap que els agents de la Guàrdia Civil poden arribar en qualsevol moment. Segueixo l'equip electoral que es situa davant de la gent que s'espera. Allà es dóna una explicació. Unes 200 persones encara no han pogut votar. Es decideix que tots els que encara no han votat vagin immediatament al col·legi electoral *El Centru*. Aquest col·legi està situat al bell mig del nucli antic de Canet de Mar i és molt més fàcil de protegir que l'escola *El Palauet*, a la qual es pot accedir per tots costats i té diverses entrades.

Es demana a totes les altres persones que reforcin el grup que està davant de l'*Escola de Teixits*. Un altre col·legi electoral, l'institut *Domènech i Montaner* ja havia estat clausurat anteriorment.

17.00 hores

Al col·legi electoral *El Centru* hi ha molta gent, als carrerons davant de l'edifici s'han aplegat alguns centenars de persones que xerren entre elles. S'intercanvien imatges i vídeos.

L'ambient és tranquil i expectant. Però també es percep una certa tensió. Fins ara la consulta popular s'ha desenvolupat sense grans contratemps i de manera pacífica al nostre poble, però el dia encara no s'ha acabat i els vots encara no han estat comptats. Ara arriba un agent dels Mossos d'Esquadra i passa pel carrer. Rep una gran ovació. Amb la seva actitud passiva la policia catalana s'ha comportat avui als ulls dels ciutadans de forma modèlica.

Cues al col·legi electoral
El Centru

19.00 hores

La situació al poble segueix tranquil·la. Després d'un petit descans torno al *Centru*. Allà s'hi continuen aplegant centenars de persones.

20.00 hores

Tancament dels col·legis electorals. En vista de les circumstàncies difícils, la realització del referèndum a Canet de Mar ha transcorregut de manera relativament tranquil·la i ordenada. No hi ha hagut violència i finalment la Guàrdia Civil no ha fet acte de presència al poble.

No soc present al recompte dels vots. Més tard m'assabento que aquest recompte s'ha fet a la sagristia de l'església major de Canet de Mar.

21.15 hores

El dia s'acaba com havia començat. Torno a l'escola *El*

Palauet. Una altra vegada tothom agafa les escombres, es fa neteja i s'endreça. Però a diferència del matí, ara ens acompanyen les imatges i les notícies terribles del dia. Tothom està en silenci i perdut en els propis pensaments. Cansats. La tensió del dia s'ha calmat. El referèndum. Ha tingut lloc. Més de dos milions de persones han pogut emetre el seu vot, tot i les condicions adverses.

Fets conclusius

El text a les paperetes estava escrit en tres idiomes (català, castellà i occità). La pregunta del referèndum era: "Voleu que Catalunya sigui un estat independent en forma de república?"

La participació a Canet de Mar va ser del 51,65%.

Resultats del recompte de vots a l'escola *El Palauet* a Canet de Mar:

Vots emesos: 648

Sí: 633

No: 12

Blancs: 2

Nuls: 1